Eldsjälen bakom bildandet av spelemanslaget på Österlen är aktive folkdansaren, f. folkskollärare Alfred Jacobsson Valleberga, som aldrig förtröttas när det gäller att bevara något av bygdekulturen. Här lyssnar han på nittioårige f. målaren H A Hallgren Löderup, passiv medlem i laget.

Med anförande köpman Mauritz Nilsson repr

Skånsk folkton i nybildat spelmanslag på Österlen

Skånsk folkton dansade i polska och kadrilj kring väggarna i Bromma bygdegård, där Sydöstskånes första spelmanslag mötte upp till repetition igår. Man samlades med nyhartsade stråkar för att locka fram den gamla bondekulturens musik, som måste bevaras och ges popgenerationen i arv, innan dess existens är glömd. Österlens spelmanslag som den nystartade gruppen om hittills tolv man kallar sig har en av Sveriges äldsta spelmän som medlem, visserligen passiv men f. målaren H A Hallgren Löderup vet att behandla sin fiol på rätt manér. Eldsjälen bakom spelmanslagets bildande är f. folkskolläraren Alfred Jacobsson Valleberga, kring de sjuttio, men föga bekymrad av ålder när det gäller den gamla fina kulturen i allmänhet och musiken i synnerhet.

Det var varken knätofs eller golvstamp när de tolv spelemännen representerande hela Österlen samlades. Men ingen behövde uppmana stråkarna att sjunga, de äktskånska folktonerna trillade lätt över strängarna. Anförare i spelmanslaget är köpman Mauritz Nilsson Bussjö med glänsande Zorn-märke, spelmannens förnämsta tecken, på rockuppslaget. Det var Alfred Jacobsson och han som letade rätt på Österlens spelemän, de fann knappt tjugotalet, varav ingen yrkesmusiker. Att nå dem per telefon gick inte alltid, Alfred Jacobsson tog mopeden eller trampcykeln och uppsökte dem hemma. Och vem skulle kunnat motstå den entusiasm som denne fortfarande aktive folkdansare utstrålar; säga nej till blicken över de halverade glasögonen. Så kom det sig att tack vare dessa båda herrars iver tolv män samlades med sina instrument till en första reptition i Bromma Bygdegård.

De har redan fått engagemang i hembygden. Arrangörerna för Ystadveckan önskar se dem i hembygdsdräkter komma marscherande in på festplatsen. Den klädseln ska det också bli i fortsättningen, för det sprittande välljudet hör samman med en alert färgskala i dräkten. De tolv ämnar inte spela för den ekonomiska vinningens skull, men en god kassa innebär att alla skulle kunna skaffa sin bygdedräkt.

Ett riktigt spelmanslag ska ha minst åtta musikanter och Österlen fick alltså första kvällen tolv. Det stora intresset gjorde att initiativtagarna redan började kalkylera med att starta en grupp med säte i Simrishamn och vid framträdanden slå ihop de bägge lagen till ett enda. Nu har Österlen fått något det länge saknat menade de tolv som har musiken som hobby och nog inte räknat med att få kalla sig speleman i den här bemärkelsen. Något spelmanslag har de nu deltagande veterligen aldrig existerat här nere. På folktonens förlovade tid fanns det byaspelemän som hade sitt tilldelade område att musicera för. Nu ska det nystartade laget fortsätta arvet gemensamt, trots att det är svårt då man inte vet hur föregångarna lät i sitt fiolhanterande.

Sydöstskåne har haft många skapare av fin folkmusik, en del finns med i Österlenlagets spelbok "Skånsk folkton" bl a Nils "Rusken" Mårtensson från Stora Herrestad som komponerat en äkta Skånemarsch o. en härlig brännvinspolka. De har länge varit bortglömda för österleningarna, alltför länge menar Alfred Jacobsson, som vill låta den kommande generationen upptäcka polska och kadrilj.

Folkdansare och spelmanslag

— Folkdansarna fullkomligt ropar efter spelmanslag, säger han och vet som aktiv vad han talar om. Själv trakterar han inte fiol, men väl piano och orgel, och kommer att bli spelmanslagets alltiallo.

Passive medlemmen H A Hallgren är enligt Alfred Jacobsson bryggan mellan den gamla tidens musikutövare och dagens unga. Trots sina nittio år vet målare Hallgren än hur man rätt lägger fiolen till hakan och spelar upp en av traktens många låtar. Sitt allra första instrument som han fick för sjuttiofem år sedan har han ännu kvar och det goda musikörat från fäderna därtill.

I fortsättningen kommer Österlens spelanslag att samlas varje vecka till repetition i Bromma bygdegård, för att som de själva säger "utan pretentioner bevara folktonen". De välkomnar gärna fler sitt lag, samtidigt som de hoppas att besöken i bygdegården inte bara ska gälla övningar, utan besök vid föreningsaftnar, där ett fullständigt hembygdsklätt inslag är självskrivet.

CRAKA

Dansare och spelmän på stämma i Örebro

Ettusenfemhundra dansare och spelmän invaderar Örebro.

I strålande väder öppnades i Örebro 1965 års Bygdeungdoms- och Riksspelmansstämma, som pågår i tre dagar. Därtill kommer bussutflykter på måndag.

I stämman deltar ca 1300 folkdansare från svenska ungdomsringen för bygdekultur och omkring 250 spelmän från Sveriges spelmäns riksförbund. Tyvärr är representationen från Västmanland ganska dålig. Cirka 10 dansare och 5 spelmän. Men fler väntas till söndagens familjefest.

Vid invigningshögtidligheten i S:t Nicolai kyrka tilldelades förutvarande och nuvarande ordförandena Olle Molin, Stockholm och Henry Jarild, Uppsala, ungdomsringens förtjänstmärke i guld och tre ungdomsringare från Örebro fick samma märke i silver. På eftermiddagen marscherade ett festtåg av mer än 500 bygdedräktsklädda med fanor och klingande musik genom staden till Eyravallen. Där vidtog ett "festspel i ton, rytm och färg" med 16 folkdansringar och ett 100-tal spelmän. Särskilt fängslande var Skånespelmännen som framförde gamla låtar på hästskofiol. Under hela stämman pågår uppspelningar för Zorn-märket varvid några västmanländska spelmän deltager.

den 13 april 1965